

Bilaga 1

Bedömargruppens bedömningar

Lärosäte Skandinaviens Akademi för Psykoterapiutveckling AB	Huvudområde/examen Psykoterapeutexamen	ID-nr A-2022-09-5354
<p>Bedömning av utvalda bedömningsområden</p>		
<p>Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Förutsättningar</p> <p>I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:</p> <p><i>Inte tillfredsställande</i></p> <p>Lärosätet har en liten fast personalstab, där flera av dem främst har administrativa arbetsuppgifter. De flesta föreläsarna är externa lärare, flera av dem är disputerade forskare och knutna till ett universitet vilket bedöms vara gynnsamt för undervisningen. Det framkommer i självvärderingen att flera av föreläsarna är både kliniker och forskningsaktiva och har lång erfarenhet att undervisa. Många av de anlitade lärarna har tillfälliga uppdrag vid lärosätet. Det är enligt bedömargruppen sårbart att i så stor utsträckning vara beroende av lärare utifrån. De externa lärarna deltar oftast inte i uppföljning och kursutveckling, vilket kan skapa problem med att skapa en röd tråd och progression i utbildningen.</p> <p>Den fasta personalstaben har inte någon egen forskningsaktivitet. Personalen är inte heller aktiv i forskning utanför lärosätet. De externa lärarna förefaller vara forskningsaktiva och ha adekvat kompetens för uppdraget, men de flesta av dem är endast inne på utbildningen vid enstaka tillfällen. Det finns samarbeten med forskningsaktiva lärare som tar ett något större ansvar för vissa delar av utbildningen, men bedömargruppen förhåller sig tveksam till om det är tillräckligt för att skapa en god akademisk utbildningsmiljö för utbildningen. Lärosätet förefaller inte ha etablerat samarbeten med större lärosäten, vilket kunde möjliggöra för studenterna att skriva sina uppsatser i pågående forskningsprojekt. Studenterna uppmuntras att själva hitta uppslag till uppsatsämnen på sina arbetsplatser, vilket kan leda till brister i kvaliteten då uppsatsarbetet inte bedrivs i en vetenskaplig miljö. Bedömargruppens uppfattning är att den vetenskapliga miljön inte är tillfredsställande.</p> <p>Psykoterapihandledarna är anställda som konsulter med långa kontrakt vilket skapar kontinuitet och de arbetar kliniskt parallellt med sitt uppdrag på lärosätet. De har adekvat kompetens och kontinuerliga träffar med ledningen, samt deltar i metoddagar med fokus på utveckling av utbildningen. Den professionsinriktade miljön bedöms som tillfredsställande.</p> <p>Sammantaget är bedömargruppens uppfattning att förutsättningarna för att skapa en god vetenskaplig utbildningsmiljö inte är tillfredsställande.</p> <p>Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Engagera lärare på längre uppdragskontrakt och i större utsträckning involvera dem i utveckling och uppföljning av utbildningen för att skapa en tillfredsställande utbildningsmiljö. • Etablera samarbeten med större lärosäten där studenter ges möjlighet att skriva uppsatser i pågående forskningsprojekt. 		

- Skapa möjligheter för personalen att vara forskningsaktiva.

Uppföljning av bedömningsområdet Förutsättningar

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga. Åtgärderna innefattar bland annat rekrytering av ny personal för ökad koordinering och kontinuitet i lärarkåren. Forskningsprojekt har inletts. Vid intervjun diskuterades vidtagna åtgärder avseende anställningar och forskningskompetens samt volym på nuvarande och framtida utbildningsutbud. Intervjun bekräftade lärosätets satsningar. Då den nyanställda personalen framför allt har professionsrelaterad kompetens men inte är disputerad har detta inneburit att andel disputerad personal överlag på lärosätet minskat något. Bedömarna anser att det sistnämnda uppvägs av andra fördelar som nyrekryteringarna innebär. Viktigast i sammanhanget är frigörande av tid för forskning för övrig personal. Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bedömargruppen vill rekommendera lärosätet att vara restriktiva med fortsatt expansion av utbildningen då det kan medföra risker att kvaliteten på utbildningen äventyras. Bedömargruppen rekommenderar också att lärosätet framgent följer upp att kvaliteten på utbildningen är den samma vid de två utbildningsorterna Stockholm och Göteborg.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat

I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

Inte tillfredsställande

Bedömargruppen ser brister när det gäller måluppfyllelse inom kunskapsformen kunskap och förståelse. Studenternas kännedom om områdets vetenskapliga grund och aktuell forskning bedöms vara ett utvecklingsområde. Brister när det gäller sådan kännedom framträder i de uppsatser som bedömargruppen har granskat. Bedömargruppen anser dessutom att utbildningens utformning där studenterna läser både KBT och AFT samt integrativa perspektiv kan göra det splittrat för studenterna och påverka möjligheten att lära sig de olika metodernas vetenskapliga grund vilka inbegriper stora forskningsområden. Hemtentamina och gruppexaminationer som huvudsakliga examinationsformer för måluppfyllelse inom kunskap och förståelse uppfattar bedömargruppen som ett bristfälligt sätt att examinera kunskap och förståelse.

Den professionsinriktade miljön är tillfredsställande och handledarna har hög kompetens och långa anställningskontrakt. Bedömargruppen anser att det finns goda förutsättningar för studenterna att nå måluppfyllelse avseende kunskapsformen färdighet och förmåga, även om upplägget med både KBT och AFT samt integrativa perspektiv kan göra det splittrat. Det handledda klientarbetet följs upp kontinuerligt och studentens färdigheter bedöms utifrån film och skattningsverktyg, vilket bedömargruppen anser vara förtjänstfullt.

Case-metodik som används återkommande är enligt bedömargruppen en tillgång när det gäller studenternas möjligheter till måluppfyllelse med avseende på färdighet och förmåga. Studenterna tränas i att förstå och använda relevant information kring olika fall som speglar verkliga klienter, samt skriftligt rapportera kring resultaten. I de uppsatser som bedömargruppen har granskat finns däremot brister vad gäller förmågan att använda data på ett adekvat sätt, vilket tyder på att studenternas

kunskaper och färdigheter i forskningsmetodik är otillfredsställande.

Studenterna får vid upprepade tillfällen möjlighet att utveckla sin självkänedom och empatiska förmåga i form av gruppövningar, rollspel och målmedveten träning och de ska även lämna in en reflektionsuppgift. Härmed anser bedömargruppen att utformning och genomförande för att studenterna ska nå målpuppfyllelse vad avser självkänedom och empatisk förmåga är mycket tillfredsställande. När det gäller forskningsetik, så uppvisar flera av de granskade uppsatserna vissa brister framförallt beträffande förmågan att resonera kring vad som är etiskt problematiskt i olika studier. Detta anser bedömargruppen bör åtgärdas av lärosätet på så sätt att det för uppsatserna finns krav på att studenten för ett resonemang kring etiska perspektiv på den egna undersökningen. Lärosätet visar insikt i betydelsen av jämställdhet och beaktandet av jämställdhetsperspektivet i utbildningen anser bedömargruppen vara tillfredsställande. En enkät kring diskriminering har genomförts och resultatet ska följas upp, vilket är ett sätt på vilket lärosätet arbetar med uppföljning vad avser jämställdhet. Nyligen har innehållet på psykoterapeutprogrammet förändrats efter en sammantagen utvärdering av tidigare upplägg, vilket visar att lärosätet följer upp resultat och vidtar åtgärder. Vid intervjuerna framkom att det finns en kontinuerlig dialog mellan handledare och ledning, vilken också kan leda till olika åtgärder vid behov.

Den sammanvägda bedömningen av området utformning, genomförande och resultat är Inte tillfredsställande. Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet bör stärka undervisning och examination kring områdets vetenskapliga grund för att möjliggöra för studenterna att nå målet kunskap och förståelse för områdets vetenskapliga grund.
- Undervisning och examination i forskningsmetodik och forskningsetik bör stärkas, så att studenterna i större utsträckning lär sig att kritiskt granska och bedöma relevant information samt lär sig förstå olika etiska aspekter av forskning.

Uppföljning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredsställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga. Vid intervjun bekräftades lärosätets satsningar för att stärka undervisningen i forskningsmetodik och forskning. Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

Inte tillfredsställande

Lärosätet har flera goda exempel på hur ett studentperspektiv tas hänsyn till inom utbildningens innehåll och genomförande. Vad som gör att bedömargruppen anser att kvaliteten kan ifrågasättas är att karaktären av studentinflytandet på utbildningens innehåll och genomförande huvudsakligen ligger på en nivå av att sprida och samla in information. Studenterna må överlag anse sig lyssnade på och uppleva en bra kommunikation, men detta kompenserar inte för att det vid lärosätet faktiskt handlar om en lägre nivå av inflytande. Enligt högskolelagen har studenterna rätt till aktivt inflytande och inte bara ett passivt sådant. Studenterna bör ha yttrande- och rösträtt inom förberedande och beslutande

forum vilket är praxis inom de flesta högre utbildningar i Sverige. Detta gäller alla forum där studenterna berörs på något sätt men inte minst de forum där värderingar av olika slag diskuteras, kursplaner och litteraturlistor går igenom och uppdateras och där likabehandlingsfrågor hanteras. I lärosätets fall gäller detta inte minst ledningsgruppen samt styrelsen. Vissa av dessa forum kan möjligen hantera frågor av känslig natur där en studentrepresentants närvaro/rösträtt inte alltid är lämplig, men detta ursäktar inte ett totalt uteslutande. I stället bör studenterna involveras direkt och de frågorna i så fall hanteras på särskilda möten eller särskilda delar av möten.

Bedömaregruppen anser att följande bör följas upp:

- Studenterna bör ges yttrande- och rösträtt i beslutande forum såsom ledningsgruppen och styrelsen.
- Lärosätet bör arbeta för ökad svarsfrekvens på skriftliga kursvärderingar.
- Lärosätet bör skapa ytterligare möjligheter för studenterna att se utveckling och förändring av utbildningen över tid via läroplattformen.

Uppföljning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga. Vid intervjun bekräftades att studenterna är representerade i lärosätets ledningsgrupp där de viktiga frågorna kring utbildningen berörs och att övriga åtgärder realiserats. Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan

I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömaregruppens yttrande:

Inte tillfredsställande

Den sammantagna bedömningen av utbildningen beträffande arbetsliv och samverkan är att lärosätet har skapat goda förutsättningar rent allmänt för en utbildning som fokuserar på ett integrativt perspektiv, där två olika metoder lärs ut. Många aspekter tas i beaktande och kvaliteten är god eller mycket god inom flera områden såsom lärares och handledares kliniska kompetens och erfarenhet. Bedömaregruppen anser dock att det finns en tydlig brist i att lärosätet inte för en självständig dialog med arbetslivet på ett återkommande eller strukturerat sätt, eller att en återkommande reflektion därmed görs över arbetslivets behov och krav på ett sätt som skulle kunna leda till att utbildningen anpassas eller tillförs något. Det är oklart om utbildningen är fullt användbar eftersom ett starkt fokus läggs på ett integrativt perspektiv vilket gör att en påbyggnad av kompetens hos psykoterapeuten kan vara nödvändig (vilket innebär kostnader för arbetsgivaren), med anledning av de insatser som efterfrågas i olika nationella och regionala riktlinjer och rekommendationer. Bedömaregruppens uppfattning är därför att utbildningen med avseende på arbetsliv och samverkan inte är tillfredsställande.

Bedömaregruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet bör föra en självständig dialog med arbetslivet på ett återkommande eller strukturerat sätt.
- Lärosätet bör utvärdera utbildningens upplägg i förhållande till arbetsmarknadens villkor och

krav på kompetens.

Uppföljning av bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan

Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen bedöms som rimliga och ändamålsenliga. Vid intervjun bekräftades att lärosätets arbete med att skapa ett arbetslivsråd realiserats. Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bilaga 2 Lärosätets åtgärdsredovisning

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå

Uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå - åtgärdsredovisning

Lärosäte: Skandinavians akademi för psykoterapiutveckling (Sapu)

Yrkesexamen: Psykoterapeutexamen

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av lärosäten vars utbildningars kvalitet har blivit ifrågasatt i UKÄ:s utbildningsutvärdering. Mallen består av de bedömningsområden som ingår i en utbildningsutvärdering:

- **Förutsättningar**
- **Utformning, genomförande och resultat**
- **Studentperspektiv**
- **Arbetsliv och samverkan**

Mallen ska användas för de bedömningsområden som erhållit omdömet Inte tillfredsställande. Vilket eller vilka bedömningsområden som inte bedömts som tillfredsställande framgår av UKÄ:s beslut och bedömgrensens yttrande. För de bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande ska inte någon redovisning göras.

Processen för uppföljning finns beskriven i dokumentet *Vägledning för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet* (UKÄ 2020). För information om de bedömningsområden som ingår i utbildningsutvärdering, se *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå* (UKÄ 2016, reviderad 2018). Ytterligare instruktioner följer nedan:

- Åtgärdsredovisningen indelas i enlighet med rubrikerna som framgår i mallen nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt besluta om. Eftersom redovisningen endast ska omfatta de bedömningsområden som bedömts som Inte tillfredsställande kan rubrikerna för de Tillfredsställande bedömningsområdena tas bort.
- Varje bedömningsområde består av bedömningsgrunder och i vissa fall även mål. Lärosätet ombeds att endast fokusera på den bedömningsgrund/mål eller del av bedömningsgrund/mål som bedömts ha brister. Yttrandets olika delar, utbildningsvetenskaplig kärna och ämnes- och ämnesdidaktiska studier, är ett stöd i detta arbete. Lärosätet ombeds att först redovisa sin **analys** av bristerna och sedan en **redogörelse av de åtgärder** som genomförts i relation till bristerna. Eventuella bedömningsgrunder/mål eller delar av bedömningsgrunder/mål som inte bedömts ha brister behöver inte redogöras för.
- De åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen ska vara genomförda och ska beskrivas så att de kan relateras till utbildningens tidigare uppläggning.
- Åtgärdsredovisningen ska kunna stå för sig själv, det vill säga den ska inte inkludera länkar. Nya eller reviderade kursplaner och utbildningsplaner laddas upp i UKÄ Direkt. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömgrensgruppen vid förfrågan.

- Om åtgärdsredovisningen relaterar till åtgärder som gäller lärar- eller handledarresurser ska tabell över personal fyllas i som bilaga till åtgärdsredovisningen. Tabellen omfattar i så fall all personal på utbildningen, men det ska framgå vilka ändringar som skett sedan utvärderingen genomfördes.
- Åtgärdsredovisningen ska omfatta max två sidor per bedömningsområde, förutom för bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat som inte ska överskrida två sidor per bedömningsgrund/mål. Med sidor avses sidor i den av UKÄ tillhandahållna mallen. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Åtgärdsredovisningen och eventuella bilagor laddas upp och registreras i UKÄ Direkt senast **2023-06-28**. Se Användarmanual för UKÄ Direkt.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts. Relatera till ifylld och bilagd tabell över personal om relevant.

Bedömningsområdet Förutsättningar innehåller följande bedömningsgrunder:

Personal: Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga, professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Utbildningsmiljö: Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Lärosätets redogörelse:**UKÄs bedömning:**

- 1.) bör engagera lärare på längre uppdragskontrakt och i större utsträckning involvera dem i utveckling och uppföljning av utbildningen

Analys:

För att få en bredd i lärarkompetens använder Sapu forskningsaktiva lärare från större lärosäten samt psykoterapeuter som arbetar aktivt med psykoterapi. Fördelarna med det är att den akademiska kompetensen är hög och studenterna får god insyn i aktuell forskning. Nackdelen är att det kan bli upprepning av kunskapsförmedling och att möjligheten till uppföljning från ett föreläsningstillfälle till ett annat inte sker och leder till att bearbetning och fördjupning av studenternas lärande minskar. Det kan även göra delkursen splittrad. Vi delar UKÄs bedömning att lärare bör engageras på länge uppdragskontrakt.

Redogörelse för åtgärder:

Sapu har anställt tre handledare/lärare under våren 2023, två med KBT kompetens och en med AFT kompetens (se bifogad lärartabell). De anställda handledarna/lärarna kommer från HT2023 att:

- handleda studenter inom psykoterapeutprogrammet
- vara samordnande och leda handledarmöten med övriga handledare
- ha ett pedagogiskt medansvar tillsammans med rektor och ansvara för att delkursen Psykoterapi under handledning håller hög akademisk och vetenskaplig nivå så att studenterna når kunskapsmålen
- tillsammans med rektor ha ett utvecklande medansvar vilket innebär att leda förändringsarbetet av delkursen

- undervisa som lärare på delkurserna Psykoterapeutisk teori och metod samt Diagnostik och evidensbaserad praktik.

Sapu har anställt en utbildningschef under våren 2023 Sapu, Göteborg. Hon är leg. psykolog/leg.psykoterapeut med PDT-kompetens. Utbildningschefen ingår i ledningsgruppen

Den anställda utbildningschefen kommer från HT2023 att:

- ha operativt lednings- och utbildningsansvarig för psykoterapeutprogrammet avseende kvalitet, pedagogisk inriktning, forskning och utveckling.
- föreläsa och inneha ett pedagogiskt ansvar för att utbildningarna håller hög akademisk och vetenskaplig nivå samt att studenterna når kunskapsmålen
- kontinuerligt kvalitetssäkra och utvärdera utbildningen.

Högskolan Sapu har tagit fram en ny rutin för lärare i syfte att i större utsträckning involvera dem i utveckling och uppföljning av utbildningen. Rutinen innebär att:

- nya lärare har ett personligt uppstartsmöte för genomgång av Sapu som högskola samt uppdraget och dess innehåll
- samtliga lärare har en årlig genomgång av föreläsningen, litteratur samt att examination diskuteras och beslutas
- inför föreläsningstillfället skickas studievägledningen för föreläsningstillfället till respektive lärare
- programansvarig möter upp läraren innan föreläsningen börjar och introducerar denne för klassen
- programansvarig möter upp läraren direkt efter föreläsningen för en kort utvärdering om vilken upplevelse läraren har av utförandet och studenternas respons samt tankar om vad som kan utvecklas vid ett framtida läraruppdraget
- handledare/lärare deltar i metodutvecklingsdagar
- handledare/lärare har individuella medarbetarsamtal
- handledare/lärare bjuds in till workshops när internationella föreläsare gästar Sapu. De är även välkomna till ordinarie föreläsningarna om de önskar uppdatera sig inom ett område eller lära sig nytt
- studenters och handledare/lärares utvärderingar går igenom tillsammans med programansvarig i syfte att förbättra och utveckla utbildningen.

UKÄs bedömning:

- 2.) bör också etablera samarbete med större lärosäten där studenter ges möjlighet att skriva uppsatser i pågående forskningsprojekt

Analys:

Högskolan Sapu har nära samarbete med ett flertal lärare och forskare vid andra lärosäten. Några av dessa lärare håller i det övergripande ansvaret för delkurser på Sapus psykoterapeutprogram. Vi har även kontrakterade forskare som uppsatshandledare. Trots försök har det, förutom i enstaka fall, varit svårt för studenter att delta i pågående forskningsprojekt vid andra större lärosäten eftersom deras studenter har förtur till de projekten. En student har i vår slutfört sitt examensarbete inom ett projekt

på Karolinska Institutet där redan insamlat material i ett större forskningsprojekt användes. Vi fortsätter arbeta för att studenter ska kunna skriva examensarbete i pågående forskningsprojekt på större lärosäten då vi delar UKÄs bedömning om att det är viktigt. Vår analys leder fram till prioritering av egna forskningsprojekt där studenterna också får möjlighet att genomföra sina examensarbeten.

Redogörelse för åtgärder:

Sapu har av flera anledningar haft intentionen att starta egna forskningsprojekt. Det är viktigt för att bibehålla en hög akademisk nivå i utbildningen, en god akademisk miljö och ger även viktiga bidrag till forskning inom psykoterapi och pedagogik inom psykologifältet. Ett ytterligare syfte är att studenter ska kunna utföra examensarbetet och skriva uppsats i pågående forskningsprojekt.

Ett forskningsprotokoll har skrivits för en studie rörande gruppterapi som kommer genomföras på Sapus psykoterapimottagning. Etikprövningsnämnden har godkänt projektet (Dnr 2023-02901-01) och en ansökan om forskningsmedel har resulterat i att Sapu erhållit forskningsanslag från L.J Boethius stiftelse. Forskningsprojektet "Affektfokuserad gruppbehandling för unga vuxna med ångest och/eller depression" kommer därmed kunna startas efter sommaren. Huvudansvarig för forskningsprojektet är Högskolan Sapu under ledning av rektor. Medforskare är Björn Philips, Karin Lindqvist och Jakob Mechler vid Stockholms universitet. Den planerade studien presenterades som poster på Society for Psychotherapy Research (SPR) årliga internationella konferens i Dublin i juni 2023.

Ytterligare forskningsprojekt planeras i syfte att utvärdera de utbildningsterapier som genomförs på Sapus psykoterapimottagning. I samarbete med Anders Hammarberg, Centrum för psykoterapiforskning och Beroendecentrum Stockholm utarbetar Sapu för närvarande en forskningsplan. I det projektet kommer studenter också ha möjlighet att skriva sina examensarbeten. Studien planeras att starta 2024.

Ett gemensamt forskningsseminarium mellan Stockholms universitet, Ericastiftelsen och Högskolan Sapu har genomförts 9 december 2022 där Sapu presenterade två kommande forskningsprojekt. Syftet med de lärosätetsgemensamma seminarierna är att hitta möjliga samarbeten och stödja varandra i att utveckla forskning samt att studenter ska kunna genomföra examensarbeten på andra lärosäten. Vi planerar att mötas en gång per termin. Mötet denna termin genomfördes den 20 juni. Nästkommande möte är bokat till den 21 november 2023.

UKÄs bedömning:

- 3.) bör även skapa möjligheter för personalen att kunna bli forskningsaktiva

Analys:

Sapu delar UKÄs synpunkt att aktivt deltagande i forskning inom psykoterapi, psykologi och pedagogik är viktigt för att bibehålla en hög akademisk nivå i utbildningen och bidrar till att den akademiska miljön för studenterna berikas. Sapu har en tradition av att delta på forskningskonferenser i psykoterapi och den täta kontakten med andra lärosäten såväl inom som utanför Sverige är ett led i att skapa en vetenskaplig miljö på lärosätet. Möjlighet för personal att vara forskningsaktiva har däremot endast funnits i liten skala. I samarbete med Oxford Cognitive Therapy Centre deltog tidigare rektor i ett forskningsprojekt om formuläret Supervisory Competency Scale (SCR). Även en studie om verksamma faktorer i handledning har genomförts av tidigare rektor med direkt anknytning till

University of Oxford (Törnquist et al., 2018). En direkt följd av studien var att de dokument som styr delkursen Psykoterapi under handledning fick en tydligare strukturerad utformning.

Det är en prioriterad fråga att avsätta tid för personalen att kunna öka sin forskningsaktivitet. Egna forskningsprojekt är en förutsättning för att flera i personalen ska ha en aktiv del i forskning.

Redogörelse för åtgärder:

Under HT2022 och VT2023 har tid för forskning schemalagts för rektor, 10% per vecka vilket kommer fortsätta under HT2023. En plan finns att under 2024 öka tid i forskning till minst 20% av en heltid. En ytterligare medarbetare som är leg. psykolog och leg. psykoterapeut har rekryterats på 100% till utbildningsort Göteborg vilket frigör tid för forskning för huvudansvarig/rektor och bidrar till att fler i personalen på Sapu kommer kunna delta aktivt i forskning. Avsatt forskningstid för rektor har resulterat i planering och framtagande av ett forskningsprotokoll, etisk ansökan samt att ansökan om forskningsmedel skrivits. Genom de forskningsmedel som erhållits kommer Sapu kunna öka andelen personal som är forskningsaktiva.

Förberedelse inför ytterligare ett forskningsprojekt kring utvärdering av utbildningsterapierna på Sapu har också tagits. Etisk ansökan ska vara inskickad senast december 2023. I det projektet kommer fler i personalen bli forskningsaktiva, däribland studierektor och utbildningschefen i Göteborg.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat innehåller följande bedömningsgrunder:

Måluppfyllelse

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Jämställdhet: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för

kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling: Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätets redogörelse:

UKÄs bedömning:

- 4.) bör förbättra möjligheterna för studenter att nå kunskap och förståelse för områdets vetenskapliga grund

Analys:

UKÄs bedömning är att förståelse för områdets vetenskapliga grund behöver förbättras med hänvisning till de utvalda uppsatserna. Vi är eniga om bedömningen att uppsatserna har varierande kvalitet avseende vetenskaplighet. Sapus analys är att studenterna har goda möjligheter att nå kunskap och förståelse för områdets vetenskapliga grund utifrån:

- obligatorisk litteratur samt den referenslitteratur som anges i utbildningen
- sökning i databas som studenterna har tillgång till
- undervisningen som ges under utbildningen.

Det som behöver förbättras är innehåll och utformning av avsnittet Introduktion i uppsatserna, däribland beskrivning av kunskapsläge utifrån aktuell forskning och litteratur. Vi behöver således förstärka informationen om hur uppsatsen utformas och uppsatshandledarna behöver få tydligare instruktioner så att de kan stödja studenterna i arbetet med områdets vetenskapliga grund.

Redogörelse för åtgärder:

I syfte att förbättra möjligheterna för studenter att nå kunskap och förståelse för områdets vetenskapliga grund har följande åtgärder genomförts:

- Delkursen Examensarbete/ uppsats har senarelagts och ges nu sammanhängande under termin 5 och 6 för att möjliggöra ett ökat fokus på examensarbetet, såväl den empiriska undersökningen som litteratursökning och läsning av aktuell forskning.
- En uppdragsbeskrivning för uppsatshandledare har utformats som tydligare specificerar handledarens arbetsuppgifter med instruktioner så att de kan stödja studenterna i arbetet med områdets vetenskapliga grund.
- Uppsatshandledaren och studenten upprättar kontakt i ett tidigare skede och student får återkoppling på sitt PM av handledare innan den skickas in för granskning till examinator.
- När PM är godkänt skriver student och uppsatshandledare under en etikdeklaration.

UKÄs bedömning:

- 5.) Undervisning i forskningsmetodik och forskningsetik bör stärkas så att studenterna i större utsträckning lär sig att kritiskt granska och bedöma relevant information samt lära sig förstå olika etiska aspekter av forskning

Analys:

Vi delar UKÄs bedömning om att forskningsmetodik och forskningsetik är en viktig del av utbildningen samt att det funnits brister i utbildningen avseende det området. Delkursen Vetenskapsteori och forskningsmetodik har tidigare legat utspridd över utbildningens sex terminer och enstaka föreläsningar i delkursen Examensarbete i psykoterapi/ uppsats har även getts tidigt i utbildningen. Anledningen till upplägget var att studenterna skulle förbereda sig på examensarbetet under utbildningens gång samt ha ett aktivt tänkande kring det kommande empiriska arbetet. Vi inser att upplägget inte fått avsett resultat eftersom studenterna fokuserat på andra delkurser som gått parallellt.

Redogörelse för åtgärder:

I syfte att stärka undervisningen i forskningsmetodik och forskningsetik har följande åtgärder genomförts:

- Delkursen Vetenskapsteori och forskningsmetodik senareläggs till termin 5. Litteraturen som tillhör delkursen har förändrats med en ny huvudbok (Barker, C., Pistrang, N., & Elliott, R. (2015). *Research methods in clinical psychology: An introduction for students and practitioners*. (3 uppl.). Wiley-Blackwell).
- Föreläsning i forskningsetik har lagts till.
- Föreläsning i forskningsdesign i psykoterapi har lagts till.
- Föreläsningen kvantitativ psykoterapiforskning i praktiken, där studenterna tränas i att granska kvantitativa forskningsstudier, har lagts till.
- Föreläsningarna i kvalitativ forskningsmetodik har omarbetats. Studenterna får nu på ett mer systematiskt sätt praktiskt träna sig i kvalitativ analys och hur kvalitativa forskningstudier granskas.
- Delkursen Vetenskapsteori och forskningsmetodik examineras från HT2022 genom salstentamen.
- Delkursen Examensarbete i psykoterapi/ uppsats senareläggs och koncentreras till år tre med föreläsningar i vetenskapsteori och forskningsmetodik termin 5 och uppsatsarbete termin 5 och 6.

UKÄs bedömning:

6.) Examinationerna inom kunskap och förståelse bör stärkas till exempel med salstentor.

Analys:

Högskolan Sapu har premierat hemtentamen då dessa ger utrymme för fördjupning och reflektion. Nackdelen med hemtentamen är att det inte går att kontrollera om studenten självständigt genomfört examensuppgiften. Med utvecklingen inom artificiell intelligens blir det än viktigare att minska risken för fusk och vi är därmed eniga med UKÄ om att salstentamen ska vara det primära sättet att examinera inom kunskap och förståelse.

Redogörelse för åtgärder:

I syfte att stärka kunskap och förståelse har följande åtgärder genomförts:

- Salstentamen har införts i delkurserna Psykoterapeutisk teori och metod (KBT och AFT), Vetenskapsteori och forskningsmetodik samt i delkursen Professionell utveckling i momentet Etik och juridik.
- Duggor under lektionstid har genomförts i delkursen Utvecklingspsykologi och nästa gång del 1 i delkursen ges (termin 2) kommer examinationen ske i form av en salstentamen.

Därutöver har en ny examination utarbetats då vi sammanför delkurserna Psykoterapeutisk teori och metod och Diagnostik och evidensbaserad praktik. Examinationen bygger på patientfall med olika problemområden. Uppgiften är dels att göra en diagnostisk bedömning (diagnoskriterier, differentialdiagnostik, samsjuklighet och sociala, kulturella faktorer samt andra omständigheter som behöver tas i beaktande), dels att ta ställning till vilka behandlingsinterventioner i KBT som är lämpliga samt eventuellt andra åtgärder. Som grund för behandlingsöverväganden görs en beteendeanalys och en kognitiv analys. I fritext görs en sammanfattande beskrivning av de olika analysmodellerna och vad studenterna anser är av vikt vid behandlingsövervägandet. Alla studenter läser samtliga fall. Vid examinationstillfället presenterar respektive studentpar sitt bedömnings- och behandlingsupplägg. Ett annat studentpar tilldelas fallet för extra noggrann genomläsning. Dessa studenter har till uppgift att under examinationsseminariet leda diskussionen med frågor kring bedömnings- och behandlingsupplägget.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för de åtgärder som relaterar till relevanta bedömningsgrunder eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Studentperspektiv innehåller följande bedömningsgrund:

Studentperspektiv: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Lärosätets redogörelse:

UKÄs bedömning:

- 7.) Studenterna bör ges yttrande- och rösträtt i beslutande forum så som ledningsgruppen och styrelsen

Analys:

Studentinflytande är en central demokratisk rättighet som bör tillses i all utbildning så också under utbildningen till psykoterapeut. Psykoterapeutprogrammet är en yrkesutbildning och studenterna har erfarenheter från arbetslivet och erfarenhet av psykoterapeutiskt arbete efter utbildning i grundläggande psykoterapi. Vi delar UKÄs bedömning att studenter ska ges inflytande i form av beslutsmandat vid diskussion och eventuell revidering av utbildningen, specifikt avseende litteratur och utbildningsplan. Att UKÄ uppmärksammar studentperspektivet och studenters möjlighet till inflytande, yttrande och rösträtt i beslutande forum ser vi därför som positivt.

Redogörelse för åtgärder:

Från VT2023 har åtgärder för studentinflytande genomförts enligt följande:

- En gång per termin har Sapus ledning utbildningsmöten där verksamhetschef, rektor, utbildningschef, studierektor och programansvarig deltar. På mötet behandlas utbildningsinnehåll, utbildningsmiljö, studentutvärderingar, litteratur och förslag på kommande förändringar av utbildningsinnehåll.
- Underlagen från utbildningsmötet behandlas på kommande studentråd (vårtermin respektive hösttermin).
- Studentrådsrepresentanternas uppgift är att återkoppla vad som framkommit, fortsätta diskussionen i respektive klass och därefter återkoppla tillbaka till studentrådsrepresentanterna i den högsta årskursen som kommer delta i yttrande och beslutande forum.
- Vid nästkommande ledningsgruppsmöte (vår- och hösttermin) bjuds dessa två studentrepresentanter in, en från Stockholm och en från Göteborg. Ledningsgruppsmötena är beslutande.

Sapu har studentskyddsombud sedan HT2022, en i Göteborg och en i Stockholm. Representanterna har inget ansvar för arbets- och studiemiljön, ett ansvaret ligger hos utbildningschef och rektor. Studentskyddsombudet tar kontakt med ansvariga för att påtala problem och är studenternas representant i möten där arbetsmiljö diskuteras. Studentskyddsombudet har möjlighet att gå med på skyddsronder i undervisningslokalerna och kan vara den som påtalar brister som studenter vill föra fram. Studentrådet är ett tillfälle för studenter att lyfta sådant som man tycker borde förbättras i arbets- och studiemiljön. Eventuella brister kan även påtalas i kursutvärderingarna.

UKÄs bedömning:

- 8.) bör arbeta för ökad svarsfrekvens på skriftliga utvärderingar

Analys:

Studenternas utvärderingar är av stort värde och Sapu har en rutin för hur vi samlar in och återkopplar resultaten från dessa, åtgärder som vidtagits och motivering för ej vidtagna åtgärder. Sapu är eniga med UKÄ om att utvärderingarnas värde ökar ju fler studenter som svarar på dem.

Redogörelse för åtgärder:

Från och med HT2022 får studenterna utvärderingen i anslutning till sista föreläsningstillfället på terminen så att studenterna ska ges möjlighet att göra utvärderingen på plats på Sapu. Från VT2023 har en länk med QR-kod skapats som sätts upp i föreläsningssalen vilket gör det möjligt att svara via mobiltelefon. Utvärderingen skickas också alltid ut på mejl med påminnelsemejl en vecka senare. Efter att åtgärderna har genomförts ser svarsfrekvensen ut på följande sätt:

	HT2022	Antal personer	VT2023	Antal personer
Totalt	65%	45/69	86%	59/69

Rektor och studierektor ansvarar för rapportering av resultatet till utbildningsmötet (se punkt 7) ledningsgruppen.

UKÄs bedömning:

- 9.) bör skapa ytterligare möjligheter för studenterna att se utveckling och förändring av utbildningen över tid via läroplattformen

Analys:

Utvärderingar publiceras på Sapus läroplattform i de klassspecifika modulerna så att både studenter och lärare/handledare kan ta del av resultaten. Vi förstår UKÄs synpunkt om att tidigare utvärderingar ska finnas tillgängliga för befintliga studenter som på så sätt kan följa tidigare synpunkter, eventuella åtgärder som vidtagits av Sapu och motivering i de fall åtgärder inte tagits.

Redogörelse för åtgärder:

Från och med HT2022 publiceras en sammanfattning av samtliga pågående psykoterapeutprogram utvärderingar i läroplattformen så att samtliga studenter och lärare kan följa utvecklingen i utbildningen. Utvärderingarna innehåller frågor om utbildningsinnehåll och studentmiljö.

Sammanfattningen innehåller svarfrekvens, studenternas svar och synpunkter samt återkoppling och åtgärder eller motivering till varför åtgärder inte genomförts.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Redovisa analys av bristerna i utbildningen i relation till bedömningsområdet och redovisa åtgärder vidtagna för att avhjälpa bristerna. Analysera och redogör endast för de åtgärder som relaterar till bedömningsgrunden eller delar av bedömningsgrunder. Tydliggör vad som är nytt i relation till tidigare självvärdering och vilka konkreta förändringar som har genomförts.

Bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan innehåller följande bedömningsgrund:

Arbetsliv och samverkan: Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

UKÄs bedömning:

10.) bör föra en självständig dialog med arbetslivet

Analys:

Vi delar UKÄs bedömning om att samverkan och dialog med arbetslivet är nödvändigt för att Sapu ska kunna utforma och genomföra utbildningen så att den är användbar utifrån arbetsmarknadens villkor och krav på kompetens.

Redogörelse för åtgärder:

Utifrån UKÄs bedömning har vi skapat ett arbetslivsråd med representanter från arbetslivet. Representanterna har sin profession inom barn- och ungdom, vuxen psykiatri, beroendevård samt primärvård och arbetar i olika regioner i syfte att få en geografisk spridning.

Syftet är:

- att upprätta en självständig, strukturerad och återkommande dialog med arbetslivet för att utvärdera programupplägget
- att undersöka om våra studenter utbildas i enlighet med de senaste kraven och villkoren på arbetsmarknaden så att patienterna erbjuds de bästa evidensbaserade metoderna
- att utvärdera och förbättra psykiaterprogrammet i linje med Socialstyrelsens riktlinjer, vårdprogram och/eller annan beprövad vetenskap kring behandling.

Arbetslivsrådet kommer ha en fast agenda med följande frågeställningar:

- Hur ser utbildningens upplägg ut i förhållande till arbetsmarknadens villkor och krav på kompetens i de olika regionerna?
- Möter Sapus integrativa profil de kompetens och resursbehov som finns hos arbetsgivare/regioner idag, inte minst utifrån de nationella riktlinjerna och vårdprogram som styr respektive region?

- Hur kan vi utveckla studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet?
- Återkoppling på förändringar i utbildningens upplägg och åtgärder som vi genomfört utifrån deltagarnas synpunkter förmedlas vid nästkommande möte.

Arbetslivsrådet kommer att träffas digitalt två gånger per år, under två timmar. Första dialogmötet är 20 september 2023. Närvarande vid mötet är, förutom rådet, verksamhetschef, utbildningschef och rektor.

UKÄs bedömning:

11) bör utvärdera utbildningens upplägg i förhållande till arbetsmarknadens villkor och krav på kompetens

Analys:

Utbildningen skapar goda förutsättningar för studenterna att kunna bedriva psykoterapi utifrån evidensbaserad psykologisk praktik vilket har stora likheter med ett integrativt perspektiv. Detta förhållningssätt bygger på att psykologisk behandling ska bedrivas utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet, klinisk expertis och genomföras i samråd med patienten och med lyhördhet för patientens värderingar, förväntningar och förutsättningar utifrån kultur, etnicitet, karakteristika och preferenser. Vi har en samsyn med UKÄ om att utbildningens upplägg i förhållande till arbetsmarknadens villkor och krav på kompetens bör utvärderas.

Redogörelse för åtgärder:

Sapu kommer parallellt med ovan nämnda arbetslivsråd kontinuerligt göra enkätutvärderingar hos arbetsgivare som har studenter vid Sapus psykoterapeutprogram. Samma frågor kommer ställas i enkäten som till rådet. Svaren från enkätutvärderingarna samt dialogen med arbetslivsrådet kommer att ligga till grund för anpassning av utbildningen för att möta arbetsmarknadens villkor och krav på kompetens.

Sapu har genomfört en enkätundersökning riktad till tidigare studenter utifrån ett antal frågor som UKÄ ställde vid granskningen 2022. Undersökningen är sammanställd juni månad 2023. Vi är väl medvetna om att resultatet kan vara subjektiv då deltagarna varit studenter på Sapu.

Enkäten skickades till 95 studenter som tagit examen från psykoterapeutprogrammet under åren 2017–2023. Svarsfrekvensen var 38 av 95 vilket motsvarade 40%.

Resultat av undersökningen kan sammanfattas enligt följande:

- 84% av studenterna anser helt och hållet eller till stor del att det integrativa arbetssättet motsvarar de kompetensbehov som arbetsgivaren/regionen har.
- 42% av studenterna anser helt och hållet eller till stor del att arbetsgivaren har kännedom om utbildningens innehåll, avseende metodområdena AFT och KBT för att kunna ge relevanta arbetsuppgifter.
- 87% av studenterna anser att arbetsgivarna inte behöver bekosta ytterligare utbildning för att utbildningen inte gav tillräcklig kompetens.

Referenser:

Törnquist, A., Rakovshik, S., Carlsson, J., & Norberg J. (2018) How Supervisees on a Foundation Course in CBT Perceive a Supervision Session and what they Bring Forward to the Next Therapy Session. *Behavioural Cognitive Psychotherapy*, 46(3):302-317. doi: 10.1017/S1352465817000558

Bilaga 3

Meddelande om avvikande mening

Härmed meddelas avvikande mening avseende bedömningen av Högskolan SAPUs vidtagna åtgärder med anledning av ifrågasatt utbildningskvalitet.

Den avvikande meningen avser bedömningsområdet "förutsättningar"

Min uppfattning är att de vidtagna åtgärderna avseende bedömningsgrunden "Utbildningsmiljö" påverkar bedömningsgrunden "Personal" negativt genom att lärosätet minskar andelen disputerade lärare på den aktuella utbildningen. Detta i kombination med generell minskning av vetenskapligt skolad lärarkapacitet gör att det inte går att hävda att lärarkåren i tillräcklig utsträckning har vetenskaplig kompetens. Det föreligger enligt min mening risk att den vetenskapliga kvalitén äventyras så väl på kort som lång sikt.

Min uppfattning är att omdömet "bristande kvalitet" bättre skulle spegla bedömningsområdet "förutsättningar"

Mattias Lundberg
Docent i psykologi